

UNIVERSITI PUTRA MALAYSIA

**ESTETIKA DALAM KUMPULAN PUISI KANAK-KANAK
*PUTERA-PUTERI MALAYSIA DAN NOTA UNTUK IBU***

SITI AISAH BT YUSOFF

FBMK 2011 14

**ESTETIKA DALAM KUMPULAN PUISI KANAK-KANAK *PUTERA-PUTERI*
MALAYSIA DAN NOTA UNTUK IBU**

Oleh

SITI AISAH BT YUSOFF

**Tesis Ini Dikemukakan Kepada Sekolah Pengajian Siswazah Universiti Putra
Malaysia, Sebagai Memenuhi Sebahagian Keperluan Untuk Ijazah Master Sastera**

Julai 2011

DEDIKASI

Dengan kalimat bismillah...

Seribu kesyukuran dipanjatkan kehadiran Ilahi di atas limpah dan kurnia memberikan kekuatan dalam menyiapkan tesis ini..

Kepada suami yang tercinta Khir Nazry Abd Malik yang banyak memberikan sokongan dan dorongan

Kepada Bonda tercinta yang banyak memberikan sokongan moral dan kepada arwah ayah Yusoff bin Awang Hamat jasamu akan ku kenang dalam doaku..

Tidak lupa kepada Adik-Beradikku

Wan Khairani, Ezani, Hasni, Rusni, Ida Ilani, Wan Affendi, Wan Murni, Wan Mohd Suhaimi, Mohd Hafizan, Wan Rahmat, Siti Fadilah serta Siti Rohani

Terima kasih di atas segala sokongan dan dorongan serta sudi membantu

Semoga hidup kalian akan sentiasa aman dan bahagia.

Rakan-rakan

Wieyah, Ain, Ayu, beah, laila, Yus, Ct dan Musliha serta rakan-rakan seperjuangan yang lain.

Terima kasih di atas segala bantuan dan kerjasama kalian

Semoga kalian akan mendapat kejayaan seperti yang diharapkan

Semoga usaha kita semua akan mendapat keberkatan dari-Nya.

Terima kasih juga diucapkan kepada semua yang terlibat sama ada secara langsung atau secara tidak langsung untuk membantu menyiapkan kertas kerja ini.

Abstrak Tesis yang dikemukakan kepada Senat Universiti Putra Malaysia sebagai memenuhi keperluan ijazah Master Sastera.

ESTETIKA DALAM KUMPULAN PUISI KANAK-KANAK *PUTERA-PUTERI MALAYSIA* DAN *NOTA UNTUK IBU*

Oleh

SITI AISAH BT YUSOFF

Julai 2011

Pengerusi: Normaliza Abd. Rahim, PhD

Fakulti: Bahasa Moden dan Komunikasi

Kajian yang dijalankan adalah bertajuk Estetika Dalam Kumpulan Puisi Kanak-Kanak *Putera-Puteri Malaysia* dan *Nota Untuk Ibu*. Objektif kajian ini adalah untuk mengenal pasti ciri-ciri estetika yang terdapat di dalam kumpulan puisi yang dikaji. Kajian akan meneliti 2 buah kumpulan puisi kanak-kanak iaitu *Kumpulan Puisi Kanak-Kanak Putera-Puteri Malaysia* oleh Khadijah Hashim (2010) dan *Nota Untuk Ibu* karya oleh Ishak Hamzah (2010). Melalui kedua-dua kumpulan puisi ini, kajian akan merungkai ciri-ciri estetika yang terkandung untuk meneliti adakah terdapatnya estetika dalam kumpulan puisi yang dikaji. Hal ini kerana, terdapat beberapa pandangan yang berbeza telah diberikan oleh para sarjana mengenai definisi estetika. Oleh yang demikian kajian ini dijalankan untuk mengenal pasti estetika yang terdapat dalam kumpulan puisi kanak-kanak. Justeru, bagi meneliti estetika ini, kajian akan menggunakan konsep estetika dan fungsi sastera yang dikemukakan oleh Muhammad Haji Salleh (2006) sebagai teori

kajian untuk meneliti kumpulan puisi kanak-kanak yang dikaji. Justeru, kajian ini akan merungkai segala permasalahan kajian yang mendasari kajian ini. Kajian akan menggunakan kaedah kepustakaan iaitu meneliti buku rujukan, majalah, jurnal, serta kajian-kajian lepas yang telah dijalankan oleh pengkaji-pengkaji lepas. Selain itu, konsep estetika yang dikemukakan oleh Muhammad Haji Salleh (2006) terdapat 14 konsep estetika yang dibincangkan, namun hanya 8 konsep estetika yang berkaitan sahaja akan diaplikasikan dalam kajian ini. Selain menggunakan konsep estetika sebagai teori untuk diaplikasikan dalam kajian, fungsi sastera juga akan digunakan untuk merungkai estetika dalam kumpulan puisi yang dikaji. Hal ini kerana, sekiranya meneliti fungsi sastera itu, ianya amat berkait dengan estetika. Justeru, berdasarkan analisis yang dilakukan terhadap estetika dalam kumpulan puisi kanak-kanak *Putera-Puteri Malaysia* dan *Nota Untuk Ibu* dapat dikesan nilai keindahan yang terungkap antaranya metafora, pengulangan kata, puisi sebagai pengajaran dan banyak lagi. Hal ini menjelaskan bahawa nilai estetika sememangnya ada dalam kumpulan puisi yang dikaji.

Abstract of thesis presented to the Senate Of University Putra Malaysia in fulfillment of the requirements for the degree of Master of Arts

ESTHETIC IN CHILDRENS' POETRY ANTHOLOGY *PUTERA-PUTERI MALAYSIA* AND *NOTA UNTUK IBU*

By

SITI AISAH BT YUSOFF

July 2011

Chairman: Normaliza Abd. Rahim, PhD

Faculty: Modern Languages and Communication

The study is entitled Esthetic in Childrens' Poetry Anthology *Putera-Puteri Malaysia* and *Nota Untuk Ibu*. The objective of this study was to identify the aesthetic features in the poetry. The study will examine two poems, *Putera-Puteri Malaysia* by Khadijah Hashim (2010) and *Nota Untuk Ibu* by Ishak Hamzah (2010). Both poems will unravel the aesthetic characteristics and examine whether there is aesthetic in the poetry. This was due to the fact that there were several different views that were stated by scholars on the definition of aesthetics. Therefore this study was undertaken to identify the aesthetic found in the poems. Hence, to examine the aesthetics, the study will use the concept of aesthetic and literature function stated by Muhammad Haji Salleh (2006). In addition, the 14 aesthetic concepts of aesthetics put forward by Muhammad Haji Salleh (2006) will be applied in the study. Instead of using the concept of aesthetics as a theory in the study, the function of literature will also be used to unravel the aesthetics of the poems.

This was because of the close linked to the aesthetics. Thus, based on the analysis, it can be seen that in the aesthetics of the poems studied were of metaphor, repetition of words, poetry as teaching and many more. It was clear that there were indeed aesthetic values.

PENGHARGAAN

Segala puji-pujian bagi Allah Yang Maha Pemurah lagi Maha Penyayang. Selawat dan salam ke atas junjungan kita Nabi Muhammad SAW dan sahabat baginda yang dikasihi. Syukur ke hadrat Allah SWT kerana dengan taufik dan hidayah-Nya telah memberi kekuatan dan keyakinan kepada pengkaji untuk menyiapkan tesis dalam bentuk yang sedemikian. Dalam menjayakan penulisan tesis ini, penulis telah mendapat bimbingan, dorongan, bantuan, dan kerjasama daripada banyak pihak.

Istimewa sekali pengkaji ingin merakamkan penghargaan dan ucapan ribuan terima kasih kepada Dr. Normaliza Abd Rahim, Prof. Madya Dr. Arba'ie Sujud dan Y.M Prof. Madya Dr. Raja Masittah Raja Ariffin, selaku penyelia tesis di atas tunjuk ajar, bantuan, dan galakan berterusan yang diberikan kepada pengkaji dari mula tesis ini dirangka sehingga disiapkan. Tidak lupa juga ucapan terima kasih diucapkan kepada suami tercinta serta kedua ibu bapa yang banyak memberi sokongan dan dorongan kepada pengkaji untuk menyiapkan tesis ini. Selain itu, ucapan terima kasih juga ditujukan kepada teman-teman seangkatan yang banyak memberi bantuan dan sokongan kepada pengkaji di sepanjang kajian ini dilakukan. Akhir sekali, penulis juga mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua pihak yang turut memberi sumbangan dalam apa-apa juga bentuk, sama ada secara langsung atau secara tidak langsung kepada pengkaji dalam menyiapkan tesis ini.

Sekalung Penghargaan Untuk Semua:
Siti Aisah Bt Yusoff
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi,
Universiti Putra Malaysia.

Saya mengesahkan bahawa satu Jawatankuasa Peperiksaan Tesis telah berjumpa pada 29 Julai 2011 untuk menjalankan peperiksaan akhir bagi Siti Aisah bt Yusoff bagi menilai tesis beliau yang bertajuk “**Estetika Dalam Kumpulan Puisi Kanak-Kanak Putera-Puteri Malaysia dan Nota Untuk Ibu**” mengikut Akta Universiti dan Kolej Universiti 1971 dan Perlembagaan Universiti Putra Malaysia [P.U.(A) 106] 15 Mac 1998. Jawatankuasa tersebut telah memperakukan bahawa calon ini layak dianugerahi ijazah Master Sastera.

Ahli Jawatankuasa Peperiksaan Tesis adalah seperti berikut:

Samsina Abd. Rahman, PhD

Profesor Madya
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Ahmad Mahmood b Musanif, PhD

Profesor Madya
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Nik Rafidah Nik Muhamad Affendi, PhD

Pensyarah
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pemeriksa Dalam)

Hashim b Ismail, PhD

Profesor Madya
Akademi Pengajian Melayu
Universiti Malaya
(Pemeriksa Luar)

SHAMSUDDIN SULAIMAN, PhD

Profesor dan Timbalan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh: 29 Julai 2011

Tesis ini telah dikemukakan kepada senat Universiti Putra Malaysia dan telah diterima sebagai memenuhi syarat keperluan untuk ijazah Master Sastera. Ahli Jawatankuasa Penyeliaan adalah seperti berikut:

Normaliza Abd Rahim, PhD

Pensyarah Kanan
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Pengerusi)

Arba'ie Sujud, Phd

Profesor Madya
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Ahli Jawatankuasa)

Raja Masittah Raja Ariffin, Phd

Profesor Madya
Fakulti Bahasa Moden dan Komunikasi
Universiti Putra Malaysia
(Ahli Jawatankuasa)

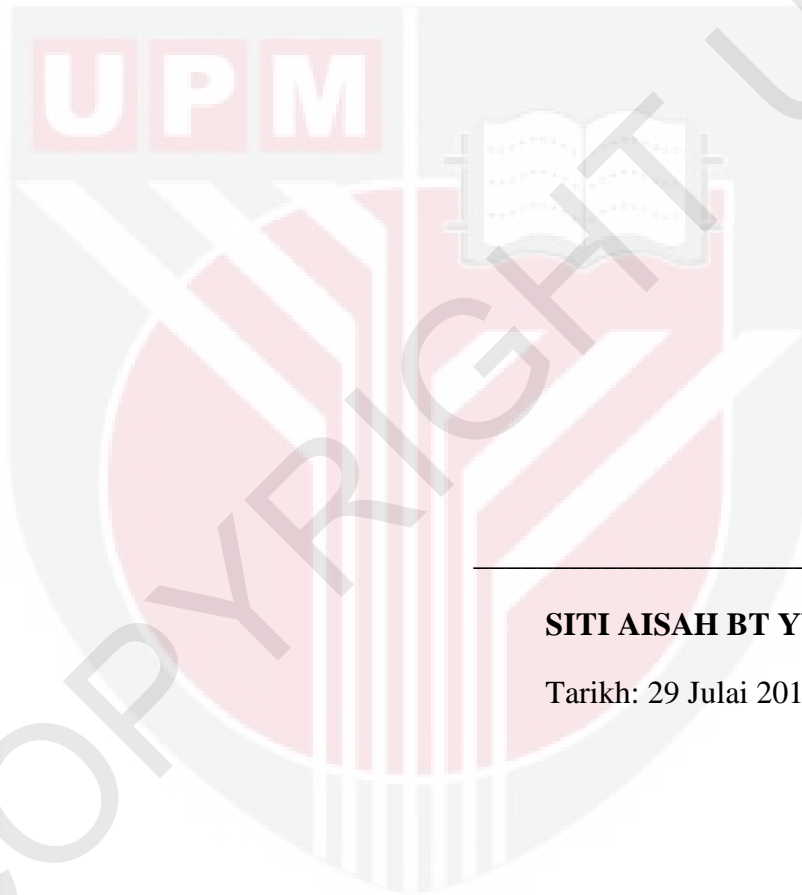
HASANAH MOHD GHAZALI, PhD

Profesor dan Dekan
Sekolah Pengajian Siswazah
Universiti Putra Malaysia

Tarikh: 8 September 2011

PENGAKUAN

Saya memperakui bahawa tesis ini adalah hasil kerja saya yang asli melainkan petikan dan sedutan yang tiap-tiap satunya telah dijelaskan sumbernya. Saya juga memperakui bahawa tesis ini tidak pernah dimajukan sebelum ini, dan tidak dimajukan serentak dengan ini untuk ijazah lain sama ada di Universiti Putra Malaysia atau di institusi lain.

SITI AISAH BT YUSOFF

Tarikh: 29 Julai 2011

DAFTAR KANDUNGAN

Muka Surat

DEDIKASI	i
ABSTRAK	ii
ABSTRACT	v
PENGHARGAAN	vi
PENGESAHAN	vii-viii
PENGAKUAN	ix
DAFTAR KANDUNGAN	x

BAB

I PENDAHULUAN	1
Latar Belakang Kajian	1
Sejarah Estetika	4
Estetika dalam Sastra Melayu	5
Pernyataan Masalah	8
Objektif Kajian	13
Kepentingan Kajian	14
Skop Kajian	17
Definisi Konsep	18
Estetika	18
Puisi Kanak-Kanak	21
Kesimpulan	21
II SOROTAN KAJIAN	23
Pengenalan	23
Kajian Barat	23
Kajian Tempatan	27
Kesimpulan	49
III METODOLOGI KAJIAN	51
Pengenalan	51
Reka Bentuk Kajian	51

Pemilihan Bahan	52
Analisis Data	53
Teori Puitika Sastera Melayu	54
Latar Belakang Teori	54
Teori Puitika Sastera Melayu	56
Kewajaran Teori	66
Kerangka Konseptual Teori Puitika Sastera Melayu	69
Kesimpulan	70

IV ESTETIKA DALAM KUMPULAN PUISI KANAK-KANAK *PUTERA-PUTERI MALAYSIA* DAN *NOTA UNTUK IBU*.

Pengenalan	71
Estetika dalam Puisi	71
Tafsir dan Medan Makna	71
Dunia Luas Yang Dipadatkan	77
Mainan Kiasan dan Saranan	84
Dunia Berjodohan	90
Sama Ukuran	94
Muzik Seiring Kata	99
Sastera Sebagai Pengajar	107
Sesuai dan Patut	112
Sastera Sebagai Khazanah Bangsa	117
Wadah dan Wajah Kebijaksanaan	122
Penawar dan Penghibur	129
Pembawa Contoh dan Unggul	136
Sastera Sebagai Ucapan Bermakna	142
Pengalaman Estetik	150

V RUMUSAN DAN KESIMPULAN	160
Pengenalan	160
Rumusan dan Kesimpulan	160
Penutup	165

BIBLIOGRAFI	166
BIODATA PELAJAR	170